

Vi er nu 712 medlemmer!

Siden sidst er foreningen vokset og vi er nu 712 medlemmer. Hjertligt velkommen til de mange nye i Humanistisk Samfund.

Men vi bliver kun flere, hvis der er flere som lærer os at kende. Der kan du gøre en indsats. Hvis du kender en, som har brug for en af vores ceremonier, så fortæl om Hu-

manistisk Samfund. Du kan for eksempel dele nogle af vores opslag på Facebook. Så er der flere i dit netværk, som får øjnene op for vores forening. Hvis vi alle er med til at få bare ét nyt medlem ind i foreningen, så er vi allerede dobbelt så store. Nye medlemmer kan melde sig ind på www.hs.dk/blivmedlem.

Læs mere om:

Tema: Humanist Chaplaincy.....	Side 2-3
Kom til landsmøde i Aarhus.....	Side 4
Lokale indspark til det nye arbejdsprogram.....	Side 4
Kirke og skole blandes sammen.....	Side 5
Skønmaleri over reformationen..	Side 5
En dokumentar om et bedre liv...Side 6	
Rapport: Diskriminering mod ikke-religiøse er tiltagende.....	Side 7

Nyt kursus for ceremoniledere

Kelvin Nielsen og Ole Morten Nygaard fra Begravelsesgruppen

Vi gennemfører i foråret et forløb for kommende ceremoniledere, der ønsker at forestå humanistiske begravelser.

Vi er i dag 9 aktive ceremoniledere til at forestå de humanistiske begravelser i Danmark. De fleste af os har et andet arbejde, og begravelser foregår på alle ugens dage – dog sjældent på søndage. Derfor

har vi brug for flere kræfter. Vi har i gennemsnit 12 begravelser hver måned, men med en million uden for Folkekirken er der belæg for mange flere.

Det er et meget intenst og livgivende arbejde at forestå bisættelser og begravelser i Humanistisk Samfund. Man møder mange slags folk og hjælper de efterladte i en svær tid.

"Hele følelsesregistret er til stede ved en begravelse. Både det sørgelige og det smukke,"

fortæller Ole Morten Nygaard, som har været ceremonileder siden 2013. Han fortsætter og siger, at selvom begravelse er en alvorlig sag, så er det meget givende at være ceremonileder.

"Det er vidunderligt at høre om de fantastiske liv, som folk har levet. Det er meget livsbekræftende."

Er du interesseret i at blive ceremonileder, så læs mere på [HS' hjemmeside](http://HS.hjemmeside) om kursets indhold, om ansøgning for deltagelse, om kursets opbygning og datoerne for det i foråret. Der er også en [video](#) om vores bisættelser.

I Holland hjælper humanister mennesker i krise

**Af Ole Wolf
Talsmand**

Humanister fra hele

Europa var i november inviteret til fem dages seminar det humanistiske universitet i Utrecht. Et humanistisk universitet? Ja, for i Holland og Belgien har man en historisk tradition for, at alle livssyn skal behandles ens. Som konsekvens har den hollandske stat siden 80'erne finansieret et humanistisk universitet, fordi der i forvejen var katolske og protestantiske universiteter.

Derfor har man nu en 6-årig (seks!) universitetsuddannelse, hvor man uddanner det, de kalder humanist chaplains, og som ordret kan oversættes til humanistisk kapellan eller humanistisk præst. De forestår selvfølgelig ceremonier. Men de fungerer også på hospitaler, i fængsler og i hæren, samt foretager individuelle rådgivningssamtaler. I Belgien har man "huse for menneskeheden", hvor man understøtter

fællesskabet ved at arrangere events, understøtte lokale netværk med videre.

Gør folk brug af det? Ja! Det hænger i høj grad sammen med, hvordan man tænker ligebehandling i det hollandske samfund. Soldater bliver for eksempel bedt om at udfylde et skema, hvor de blandt andet skal svare på, hvem de gerne vil tale med, hvis de skulle komme i en åndelig krise. Det er muligt at sætte kryds ved en protestantisk præst, en katolsk præst, en imam, en humanistisk kapellan og så videre. Da 1/3 af de 18-årige mænd har sat kryds ved den humanistiske kapellan, er 1/3 af "feltpræsterne" i den hollandske hær humanister.

Sygehusene

De fem dage var meget inspirerende. Et af højdepunkterne var et besøg på et sygehus, hvor de har et "Center for Eksistentiel Hjælp og Åndelig Omsorg". I centret hjælper "præster" fra forskellige trosretninger patienter, der står overfor åndelige problemer.

Samtidig rådgiver de læger og sygeplejersker om, hvordan de skal forholde sig til patienternes problemer.

Sundhedsvæsenet er både i Holland og Danmark meget fokuserede på helbredelse, man ser mennesker som patienter og har fokus på diagnoser. Men for et menneske på et hospital kan der rumstere meget andet oppe i hovedet end blot at blive kureret for en sygdom. Måske var man før i tiden den, der tog ansvaret for at få familien til at hænge sammen, men nu har man ikke længere kræfterne til det. I stedet tænker man over spørgsmål som: Hvem er jeg? Hvilken situation står jeg i nu? Hvad er det rigtige at gøre nu?

I arbejdet med åndelig omsorg har humanisterne det udgangspunkt, at mennesker har potentialet til kunne håndtere svære situationer. Vi kan bruge vores fornuft, vi kan reflektere og hente inspiration fra mange forskellige kilder.

Fortsættes på næste side...

Humanistisk Samfund havde sendt Ole Wolf, Sidsel Kjems, Mads Rødsgaard og Marie Louise Petersen til Holland for at lære mere om Humanist Chaplaincy.

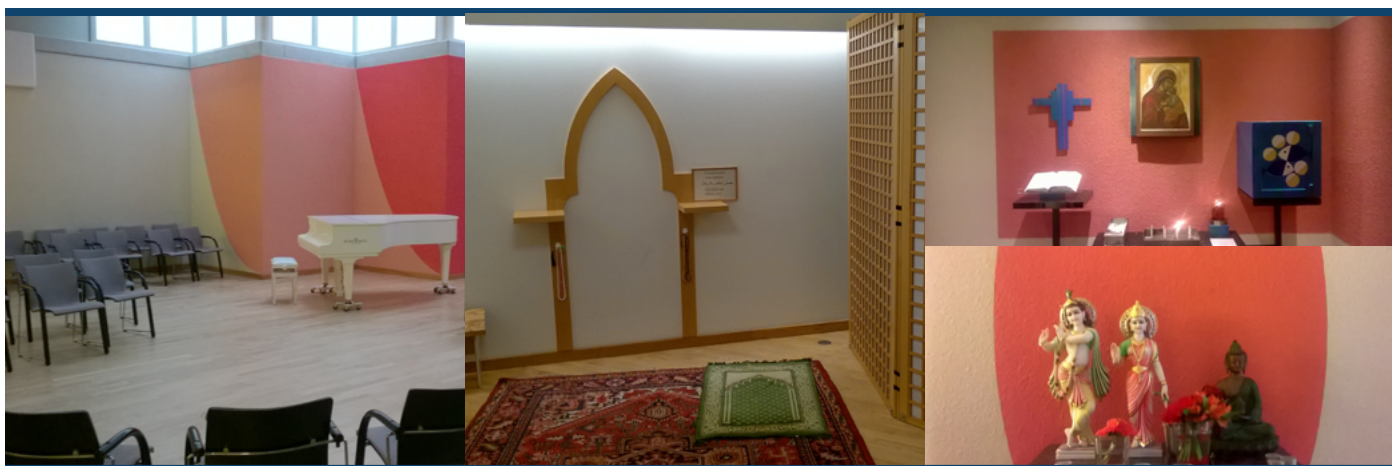
Fortsat fra side 2...

I den proces er andre mennesker af afgørende betydning. Familie og venner er af stor betydning. Men det har også betydning, at man har mulighed for at tale med en anden i en fri og tryk samtale, en man kan stole på, og som ikke vil dømme en. En person som bare er der for at lytte og ikke vil forsøge at overtale en til at vælge bestemte løsninger eller

følge bestemt råd.

Det er her Centeret for Eksistentiel Hjælp og Åndelig Omsorg og de tilknyttede humanist chaplains har en stor opgave af løfte. Under den grundlæggende forudsætning, at de ikke er der for at kurere nogen, er de klar til at høre på de mennesker, der har brug for en samtalepartner. De hollandske humanister har udviklet en

samtaleform, som fokuserer på at stille spørgsmål, i stedet for at komme med gode råd. Gennem spørgsmålene bidrager de til, at det menneske de taler med får et større indblik i, hvad der er værdifuldt for ham/hende, de lytter til deres fortællinger om dem selv, og hjælper dem med at forestille sig løsninger på deres problemer.

Hollænderne viste også deres livssyns åbne ceremonirum frem. Her var der gjort plads til, at alle forskellige livssyn kunne benytte sig af rummet på deres egen måde.

Humanist Chaplaincy i Danmark?

Der er ingen tvivl om, at arbejdet på Hollands sygehuse virkelig gør gavn. Der kan være behov for noget lignende i Danmark. Vores samfund har et meget stærkt fokus på helbredelse. Når nogen henvender sig til vores sundhedssystem, skal der hurtigst muligt findes en diagnose og en behandling skal iværksættes, så patienten kan blive kureret effektivt og billigt.

Det er så integreret en del af vores kultur, at hele det politiske system har været enige om, at der skal indføres både diagnosegarantier og behandlingsgarantier. Der er derimod ikke indført garanti for, at systemet skal se de dilemmaer, man ellers går og tumler med som menneske på et sygehus. Hovedbestyrelsen har besluttet at undersøge, om der er brug for og om det er muligt at ud-

vikle et tilbud om humanistisk åndelig omsorg til personer på hospitaler (og hvad tilbuddet skal hedde på dansk), i starten hovedsagligt gennemført af frivillige. Arbejdet er først lige begyndt, men som det skrider frem, vil vi fortælle mere om det her i medlemsbladet. Der vil også være mere information om det på landsmødet.

Kom til landsmøde i Aarhus

Planerne for landsmødet den 12. marts 2016 er så småt ved at blive lagt. Denne gang bliver det afholdt i Aarhus midtby.

Landsmødet er stedet, hvor der bliver gjort status over det forgangne år i foreningen, en ny hovedbestyrelse bliver valgt og foreningens fremtid bliver drøftet. Men lige netop det næste landsmøde er noget

særligt, da det nye arbejdsprogram skal vedtages. Det kommer til at gælde i 5 år, så hvis du vil give dit besyv om, hvad foreningen skal arbejde med de næste 5 år, så får du muligheden for det på landsmødet. Du kan også være med til at arbejde på udkastet til det nye arbejdsprogram ved at deltage i lokale møder om programmet i januar. Det kan du læse mere

om i artiklen nedenfor.

Du modtager en officiel invitation til landsmødet i starten af februar, hvor der vil være nærmere information om hvor og hvornår landsmødet afholdes.

Tsc.

Lokale bidrag til et nyt arbejdsprogram

I november og december har lokalforeningerne slået dørene op og budt ind til en grundig snak om, hvad der skal stå i det fremtidige arbejdsprogram. Arbejdsprogrammet løber nemlig ud, når vi når frem til årsskiftet og derfor skal et nyt på plads, inden landsmødet den 12. marts 2016.

Der er kommet rigtig mange indspark, gode forslag og kreative ideer til, hvordan vi trækker Humanistisk Samfund i den rigtige retning. På baggrund af de input, har en arbejdsgruppe

udarbejdet et udkast til det nye arbejdsprogram. Udkastet blev derefter behandlet på et møde i hovedbestyrelsen den 13. december. Nu er næste skridt, at det skal ud til medlemmerne i lokalforeningerne igen.

Du kan være med til at drøfte udkastet på følgende tidspunkter:

HS Hovedstaden

Onsdag d. 6. januar, klokken 17-19, Østerbrohuset

HS Bornholm

Lørdag d. 16. januar, klokken

10-12, Rønne bibliotek

HS Aarhus

Onsdag d. 20. januar, klokken 19-21, Folkestedet

HS Aalborg

Onsdag d. 20. januar, klokken 19-21, Huset

HS Viborg

Mandag d. 11. januar, klokken 19-21, Ll. Sct. Mikkel's Gade 7, 2. t.h.

Udkastet til det kommende arbejdsprogram kan du finde i den mail, som du modtog sammen med medlemsbladet.

Tsc

Kirke og skole blandes sammen

Undervisningsminister Ellen Trane Nørby har lanceret et forsøg, som gør det muligt for folkeskolerne at sløjfe op til to timer af den ugentlige understøttende undervisning. 74 kommuner har meldt sig til forsøget.

Men lokalpolitikere i landets tre største kommuner er skeptiske. Tommy Petersen fra Københavns borgerrepræsentation udtalte til Kristeligt Dagblad, at han hellere så, at der blev skåret i konfirmationsundervisningen og givet flere timer til biologi og samfunds-fag. Ligeledes til Kristeligt Dagblad sagde Line Mørk fra Odense kommunes Børne- og Ungeudvalg, at hun synes det er vigtigt, at skolen bliver fri for forkyndelse. I Aarhus er

medlem af Børne- og Ungeudvalget Peder Udengaard også forbeholden.

"Jeg mener principielt ikke at der skal foregå religiøs forkyndelse i skolen. Sådan noget bør ikke foregå i folkeskolen."

Også i Undervisningsministeriet forsøger de at undgå at blande kirke og skole sammen. Af de 74 kommuner som har søgt til at være med, har blot 12 fået lov. Af de kommuner som har fået afslag, er der desuden 12, som ikke må deltage, fordi deres ansøgning lagde op til en sammenblanding mellem kirke og skole. Yderligere 10 kommuner fik afslag, fordi der ikke var tilstrækkelig pædagogisk begrundelse i ansøgningen om at deltage i forsøget. Derved er undervis-

ningsministeren forsøg på at hjælpe folkekirken, men samtidig overholde folkeskoleloven, blevet til politisk håndværk af dårligste skuffe.

Humanistisk Samfund har fået aktindsigt i de ansøgninger, som kommunerne har sendt til ministeriet. Vi vil fortsat følge op på sagen, blandt andet i de enkelte kommuner, så vi kan forhindre at kirke og skole blandes yderligere sammen.

Den 6. december var for- kvinde for Humanistisk Samfund Lone Ree Milkær i P1's radioavis, hvor hun udtrykte foreningens holdning til undervisningsministerens forsøg. Du kan lytte til programmet, ved at trykke [her](#).

Tsc

Skønmaleri over reformationen

**Af Ole Wolf
Talsmand**

Den 10. oktober bragte Berlingske Tidende et indlæg af Kirkeminister Bertel Haarder. Emnet var reformationsjubilæet som skal afholdes i 2017, når reformationen fylder 500. Indlæggets overskrift lød "[Reformationen - den holder 100](#)". Desværre holder indlæggets indhold ikke.

Bertel Haarder begræder den manglende viden om reformationen i befolkningen. Han ser

det som et udtryk for uvidenhed, når en dansk regering kan beskyldes for at missionere, hvilket ifølge Kirkeministerens skulle være en umulighed. En smule pudsigt, når selv samme minister enevældigt har ansvaret for Folkekirkens Fællesfond, som har bevilget 7 millioner kroner til projekter i forbindelse med reformationsjubilæet. For at være kunne at modtage penge fra fonden, skal projektet understøtte forkyndelse og mission. Det står der ordret på [hjemmesiden](#).

Resten af indlægget er et skønmaleri over, hvordan Luthers lære har skabt værdier som religionsfrihed i Danmark. Bertel Haarder undlader at fortælle om Luthers had til jøderne, at reformationen medførte religionstvang i Danmark og at hekseafbrændinger er et protestantisk fænomen.

Hvis danskernes viden om reformationen skal forbedres, så hjælper det ikke, at kirkeministeren tegner skønmalerier over reformationen.

En dokumentar om et bedre liv

Af Kasper Gade

Onsdag d. 4. november havde Humanistisk Samfund filmfremvisning af A Better Life, hvor instruktøren Chris Johnson fra USA også var til stede. Filmen er en fascinerende dokumentar, der undersøger hvad det gode liv er for ikke-religiøse. Filmen er bygget op som en kavalkade af samtaler med en række kendte og ukendte ateister, der alle har noget på hjertet. Det er Chris Johnsons forsøg på at få samtalen om ateisme til at handle om noget andet end religionskritik og i stedet om det gode liv, der findes for ikke-troende. I USA er der stor skepsis overfor ateister, og et meget brugt kritikpunkt fra troende er, at uden troen på en skaber mangler ikke-troende et moralsk kompas.

Den påstand bliver imidlertid gjort til skamme gennem de fortællinger, som filmen viser, hvor ateister får lov at fortælle, hvorfor livet er værd at leve.

Lokalet i Støberiet på Nørrebro var i dagens anledning ommøbleret fra mødelokale til biograf, og med mere end 30 tilmeldte var der fyldt godt op. Efter filmen var der Q&A med instruktøren, der fortalte, at han har været på farten siden marts i år for at vise sin film rundt omkring i verdenen. Han fortalte blandt andet om en fremvisning i et af verdens mest religiøse lande, Peru, der var fyldt op og gik rigtig godt. En god reminder om, at lande med høj religiøsitet også har brug for tiltag som Chris Johnsons film, der sætter fokus på, at et godt liv ikke er afhængigt af medlemskabet af en trosretning. Diskussionen efter filmen

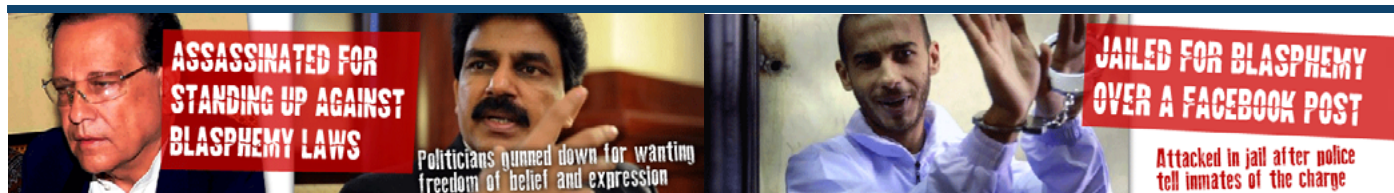
Instruktør Chris Johnson og forkvinde for Humanistisk Samfund Lone Ree Milkær

handlede også om forskelle på problematikken mellem USA og Danmark, hvor ikke-religiøse er så privilegerede at være fri for dæmoniserende stigma. Med det perspektiv in mente, blev idéen om et tilsvarende dansk eller europæisk projekt luftet. Måske viser Humanistisk Samfund den film næste år?

Instruktør Chris Johnson fortæller om nogle af reaktionerne på hans film. Han viste blandt andet en høflig dødstrussel: "Please die in car accident or other accident." De fleste reaktioner har heldigvis været positive.

Rapport: Diskrimination mod ikke-religisøe er tiltagende

Hvert år udgiver International Humanist and Ethical Union (IHEU) en rapport, som beskriver forholdene for ikke-religisøe mennesker på verdensplan. 2015-udgaven udkom den 10. december og konklusionen er, at forfølgelsen af ateister, humanister og andre ikke-troende er taget til.

Forfølgelsen bliver drevet fremad både af stater og grupper i de forskellige lande. I Bangladesh blev fire bloggere og to redaktører fra sekulære medier hakket til døde med machetter. Mordene har vakt opsigt i medierne, men rapporten beskriver også mindre kendte hændelser. Eksempelvis hvordan studenten Sherif Gaber måtte gå under jorden for ikke at blive retsforfulgt af de egyptiske myndigheder, efter han på Facebook erklærede, at han var ateist.

Samtlige lande er blevet vurderet på, hvilke friheder de garanterer ikke-troende.

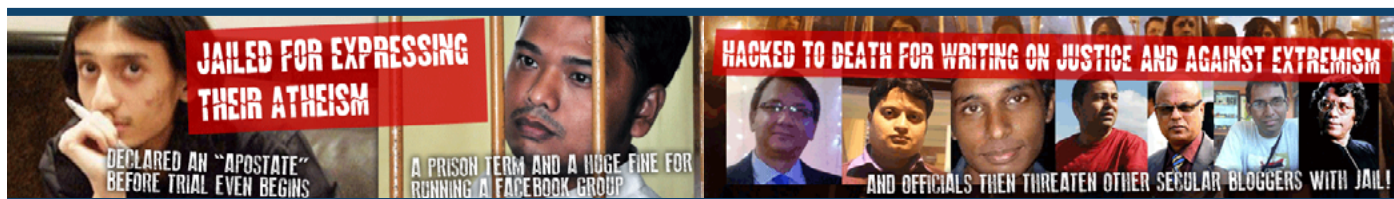
Nationer som Saudi-Arabien og Iran tilhører de lande, som begår grove overtrædelser af menneskers ret til ikke at tro. Holland og Belgien derimod bliver beskrevet som nationer, hvor ateister, humanister med videre, kan leve frit og på samme betingelser som alle andre. Danmark får derimod betegnelsen 'alvorlig diskrimination' og havner dermed i samme bunke af lande som Vietnam, Marokko og Tyrkiet. Rapporten begrundet sin vurdering af Danmark med, at vores lovgivning stadig indeholder en blasfemiparagraf.

Da IHEU præsenterede rapporten den 10. december i Bruxelles, faldt snakken også på rimeligheden i, at Danmark har fået så ringe en status. Bob Churchill, kommunikationsdirektør for IHEU, var udemærket klar over, at den danske blasfemiparagraf har ligget og samlet støv de sidste mange år. Han forklarede, at der

selvfølgelig er mange forskelle mellem landene i kategorien 'alvorlig diskrimination'. Men samtidig holdt han fast i, at der er gode grunde til at fastholde Danmarks ringe status, så længe vores lovgivning stadig indeholder en blasfemiparagraf.

"Der er gode grunde til at afskaffe love som åbenlyst ikke er i brug. De love kan stadig bruges som trussel og sætte ytringsfriheden under pres. Derudover bliver den slags lovgivning aktivt brugt internationalt til at retfærdiggøre paragraffer, som i den grad bliver håndhævet med straf og lange fængselsstraffe."

Hele rapporten kan findes på IHEU's hjemmeside, som du kan finde, ved at klikke [her](#).

December

Mandag d. 21/12

HOVEDSTADEN**Solhvervsfest**

HS-Hovedstaden holder sin halvårlige Solhvervsfest, i år hos Ole Morten Nygård og Jørgen Oldenburg.

**Vester Voldgade 96,
5. t.v., 18:30**

Januar

Onsdag d. 6/1

HOVEDSTADEN**Møde om arbejdsprogram**

Udkastet er skrevet til det kommende arbejdsprogram og medlemmerne får mulighed for at drøfte det.

Østerbrohuset, Århusgade 103, 17:00-19.00

Mandag d. 11/1

VIBORG**Møde om arbejdsprogram**

Udkastet er skrevet til det kommende arbejdsprogram og medlemmerne får mulighed for at drøfte det.

Ll. Sct. Mikkel's Gade 7, 2. t.h., 19:00-21.00

Torsdag d. 14/1

HOVEDSTADEN**Møde i debatgruppen**

Modne medlemmer debatterer humanisme og alle mulige andre emne.

Østerbrohuset, Århusgade 103, 15:00

Lørdag d. 16/1

BORNHOLM**Møde om arbejdsprogram**

Udkastet er skrevet til det kommende arbejdsprogram og medlemmerne får mulighed for at drøfte det.

Rønne Bibliotek, Pingels Alle 1, 10:00-12.00

Onsdag d. 20/1

AARHUS**Møde om arbejdsprogram**

Udkastet er skrevet til det kommende arbejdsprogram og medlemmerne får mulighed for at drøfte det.

Folkestedet, Carl Blochs Gade 28, 19:00-21.00

Onsdag d. 20/1

AALBORG**Møde om arbejdsprogram**

Udkastet er skrevet til det kommende arbejdsprogram og medlemmerne får mulighed for at drøfte det.

Huset, Hasserisgade 10, 19:00-21.00

Torsdag d. 28/1

HOVEDSTADEN**Møde i debatgruppen**

Modne medlemmer debatterer humanisme og alle mulige andre emne.

Østerbrohuset, Århusgade 103, 15:00